

VIKTIG INFORMATION FRÅN LOMMA KOMMUN

Civil beredskap

SÅ KAN DU FÖRBEREDA DIG INFÖR EN KRIS

Är du beredd?

Att vara förberedd och kunna tillgodose hushållets grundläggande behov kan vara livsavgörande om samhället inte skulle fungera som vi är vana vid. MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) förväntar sig att du ska kunna klara dig själv utan hjälp från samhället i minst sju dagar.

Det vi tar för givet såsom värme, mat, vatten och internet kan plötsligt bli en utmaning vid en krissituation såsom långvarigt strömavbrott, vattenbortfall, it-attacker eller terror-/krigshandlingar.

Vid en kris eller krig kommer Lomma kommun fortsatt att ta ansvar för den verksamhet som vi sköter vanligtvis, utifrån de förutsättningar som råder. De invånare som normalt sett behöver hjälp av kommunen, till exempel barn, sjuka och äldre, ska också kunna få det vid svåra påfrestningar på samhället. För flertalet invånare riskerar dock en samhällskris att bli en svår utmaning.

Så om du inte redan har förberett dig, ta hjälp av denna folder och börja rusta redan idag. Med rätt förberedelser kan du klara en besvärlig situation bättre.

Innehållsförteckning

Beredskap och krishantering i Lomma kommun	3
Varningssystem – VMA	4
Hemberedskap	5
Checklista	6-7
Trygghetspunkter	8
Skyddsrum	9
Information och desinformation	10
Trygghetsvärdar	11
Viktiga länkar och webbplatser	11
Viktiga kontaktuppgifter	12

Beredskap och krishantering i Lomma kommun

Enligt lag är kommuner skyldiga att förbereda sig och ha en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras.

En kommun har ansvar för alla som vistas i kommunens geografiska område och vid en samhällsstörning blir det extra viktigt att prioritera resurserna och sprida information till allmänheten.

Det svenska krishanteringssystemet bygger på ett antal principer:

Ansvarsprincipen – den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden ska också ansvara för den i krissituationer.

Likhetsprincipen – verksamheten ska så långt som möjligt vara organiserad på samma sätt under krissituationer som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen – kriser ska hanteras på lägsta möjliga nivå i samhället. Regeringen har områdesansvaret på central nivå, länsstyrelsen på regional nivå och kommunerna har det lokala ansvaret.

Lomma kommun arbetar ständigt med olika åtgärder för att stärka den civila beredskapen. Det kan handla om att säkerställa reservkraft, vattenförsörjning, drivmedel och kommunikationsmöjligheter.

Övergripande mål för vår krishantering

- minska konsekvenser av inträffad händelse för dem som vistas i kommunen.
- säkerställa driften av samhällsviktig verksamhet och att förhindra eller begränsa skador på människor, miljö och egendom inom det geografiska området.
- upprätthålla förtroendet för den kommunala verksamheten.
- vid behov kunna samordna resurser inom kommunen och med andra aktörer.
- snabb, tillförlitlig och tydlig information ska kunna ges till alla medborgare, de som vistas i eller är verksamma inom kommunen samt andra externt berörda aktörer.

” En extraordinär händelse kännetecknas av att den:

- avviker från det normala
- innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller överhängande risk för sådana störningar
- kräver skyndsamma insatser av kommunen ”

Varningssystem – VMA

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) används vid krissituationer för att varna människor om att något allvarligt har hänt som omedelbart hotar liv, hälsa, egendom eller miljö.

VMA kan skickas ut via Sveriges Radios och Sveriges televisions kanaler, SOS Alarms app, Krisinformation.se (app och webbplats) samt SMS. Om du befinner dig utomhus uppmärksammas du på VMA-varningen via utomhusvarningssystemet "Hesa Fredrik".

Test av VMA

Utomhussignalen för VMA testas första helgfria måndagen i mars, juni, september och december, kl 15.00.

Signalen låter oavbrutet i sju sekunder, sedan följer fjorton sekunders tystnad. Signaltestet pågår under minst två mi-

nuter. När faran är över startas signalen Faran över – en enda lång ljudsignal på cirka 30 sekunder. Testsignalen ska inte förväxlas med **flyglarm**, som är en signal med många korta stötar under en minut.

Om du hör signalen vid en annan tidpunkt än då den testas ska du:

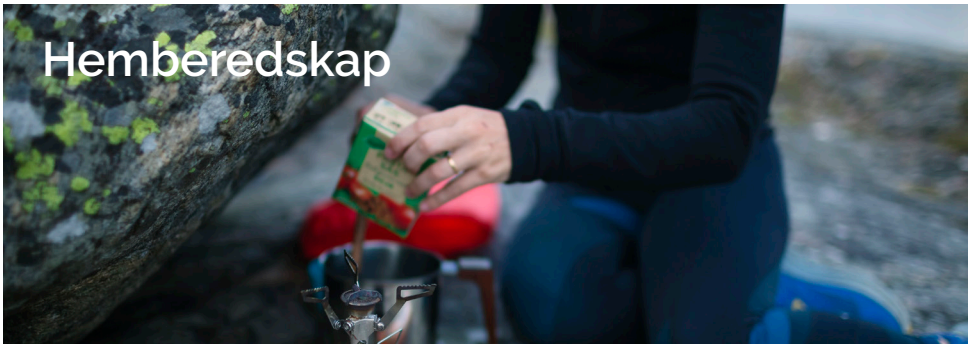
- Gå inomhus och stänga alla dörrar, fönster och om möjligt ventilation.
- Lyssna på Sveriges Radio P4 för att höra vad som händer.
- När faran är över startas signalen Faran över - en enda lång ljudsignal på cirka 30 sekunder.

Ladda gärna ner Krisinformation.se (app) från MSB eller 112-appen till din mobil. Då kan du ta emot VMA-meddelande som push-notiser.

Håll dig informerad!

Håll dig informerad och följ råd och instruktioner från myndigheter och andra ansvariga aktörer under en kris eller allvarlig händelse. Vid en krissituation kommer Lomma kommun i första hand att informera via lomma.se och kommunens officiella Facebooksida. VMA skickas även via Sveriges Radio P4 på 102,0 Mhz. Information kan även förmedlas via kommunens trygghetspunkter. (Läs mer om dessa på sidan 8.)

Hemberedskap

Vad skulle du göra om din vardag vändes upp och ner?

En kris kan göra att samhället inte fungerar som vi är vana vid. Därför måste du vara beredd på att klara dig själv i minst en vecka. Var medveten om att samhällets stöd vid svåra händelser först måste riktas till människor som är extra utsatta.

Ha en beredskap för att klara grundläggande behov, som tillgång till:

- mat
- vatten
- värme
- information
- medicin/särskilda läkemedel

Det är alltid bra att ha en så kallad krislåda hemma, se förslag på innehåll på mittuppslaget.

Vid funktionshinder är det extra viktigt att fundera över hur ni kan förbereda er, anpassa er krislåda efter era behov eller informera andra om att ni kan behöva extra stöd.

Har du husdjur, fundera över hur du bäst kan ta hand om dem. Du som har husdjur har ansvar för att djuret mår bra både i vardagen och i kris eller krig.

När det gäller lantbruk och boskapsdjur, läs mer på Jordbruksverket och Svenska Blå stjärnan (jordbruksverket.se och svenskablåstjarnan.se).

Utbilda dig!

Lär dig att ge första hjälpen. Din kunskap kan rädda liv.

Om du är först på plats vid en olycka eller en annan allvarlig händelse, ring nödnumret 112 till SOS Alarm. Även om ditt kontantkort har slut på pengar eller om din mobiltelefon saknar SIM-kort fungerar 112. SOS Alarm kan ge råd om hur du ska agera på olycksplatsen.

Checklista

Förutsättningar och behov ser olika ut, exempelvis om du bor på landsbygd eller i tätort, i hus eller lägenhet. Här får du allmänna tips för din hemberedskap.

MAT

Det är viktigt att ha extra mat hemma som ger tillräckligt med energi. Använd hållbar mat som kan tillagas snabbt, kräver liten mängd vatten eller som kan ätas utan tillagning.

- potatis, kål, morötter, ägg
- bröd med lång hållbarhet, till exempel tortilla, hårt bröd, kex, skorpor
- mjukost, messmör och andra pålägg på tub
- havredryck, sojadryck, tormjölkspulver
- matoljor
- snabbpasta, ris, gryn, potatismospulver
- färdigkokta linser, bönor, grönsaker, hummus på burk
- krossade tomater att till exempel koka pasta i om vatten saknas
- konserver med köttfärsås, makrill, sardiner, ravioli, laxbullar, kokt kött, soppor
- frystorkad mat
- fruktkräm, sylt, marmelad
- färdig blåbärs- och nyponsoppa, juice eller annan dryck som håller i rumstemperatur
- kaffe, te, choklad, honung, energibars, mandlar, nötter, nötsmör, frön

VATTEN

Rent dricksvatten är livsnödvändigt. Räkna med minst tre liter per vuxen och dygn. Om du är osäker på kvaliteten behöver du kunna koka vattnet.

Om toaletten inte fungerar kan du ta kraftiga plastpåsar eller plastsäckar och placera i toalettstolen. En god handhygien är viktig för att undvika smittor.

- flaskor, hinkar med lock, dunkar (gärna med tappkran) att hämta vatten i
- PET-flaskor att frysa vatten i (fyll inte ända upp, då spricker flaskan)
- mineralvatten
- Ha gärna ett par rena dunkar fyllda med kranvatten i reserv. De ska stå mörkt och svalt. Byt gärna vattnet två gånger per år

Använd det som passar just dig och dina nära. Gå gärna ihop om vissa saker och låna av varandra.

VÄRME

Om elen försvinner under en kall årstid kommer bostaden snabbt att bli utkyld. Samlas i ett rum, häng filter för fönstren, täck golvet med mattor och bygg en koja under ett bord för att hålla värmen.

Tänk på brandfaran. Släck alla ljus och alternativa värmare innan ni somnar. Vädra regelbundet för att få in syre.

- varma och oömma kläder
- mössor, vantar, halsdukar
- filter
- liggunderlag
- sovsäckar
- stearinljus, värmeljus
- tändstickor eller braständare
- alternativ värmekälla, till exempel gasolkamin, fotogendrivna element, ved eller pellets till ev. braskamin

KOMMUNIKATION

Vid en allvarlig händelse behöver du kunna ta emot viktig information från myndigheterna, framför allt via Sveriges Radio P4.

Du behöver också kunna ha kontakt med anhöriga och vänner och i akuta fall kunna nå räddningstjänst, sjukvård eller polis.

- radio som drivs med batteri, solceller eller vev
- bilradio
- papperslista med viktiga telefonnummer och andra uppgifter
- extrabatteri/powerbank till bland annat mobiltelefon

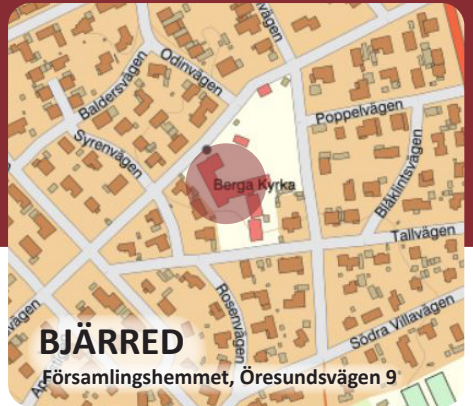
BRA ATT HA HEMMA

- spritkök och bränsle
- ficklampa, pannlampa
- batterier
- kontanter i mindre valörer
- husapotek och extra mediciner
- våtservetter och handsprit
- blöjor och mensskydd
- drivmedel i tanken
- utskrifter på papper av exempelvis försäkringsbrev, bankuppgifter, registreringsbevis

ERIGES INVÄNARE

*Få fler tips på
msb.se!*

Trygghetspunkter

I Lomma kommun finns två trygghetspunkter, som kan aktiveras vid extra-ordinära händelser, till exempel omfattande strömavbrott eller en större kris som påverkar kommunen.

Här ska det finnas tillgång till personal dygnet runt vid en kris. Trygghetspunkterna tillhandahåller kommunikationsmöjligheter för att kunna ta kontakt med bland annat SOS Alarm, Polis, Räddningstjänst och kommunens krisledning. De ska också kunna erbjuda korrekt och aktuell information om läget.

Trygghetspunkterna i Lomma kommun finns på:

- Församlingshemmet, Skolgatan 4, Lomma
- Församlingshemmet, Öresundsvägen 9, Bjärred

Vid behov kan kommunen även öppna upp större lokaler såsom idrottshallar eller skolor.

Kommunen kommer att informera via lomma.se, sociala medier eller radio om trygghetspunkterna behöver öppnas upp.

Engagera dig!

Du behövs och din insats gör skillnad! Samhället är beroende av att det finns frivilliga krafter för att hantera kriser och krig. Många ideella organisationer och trossamfund gör viktiga insatser för vår gemensamma säkerhet och beredskap. De frivilliga försvarsorganisationerna har särskilda uppdrag inom totalförsvaret och erbjuder både kurser och utbildningar, se listor på bland annat frivilligforsvaret.se.

Skyddsrum

Alla hus där det finns skyddsrum ska vara märkta med skyddsrumsskylt, som visar en orange ruta med en blå triangel. Civilbefolkningen och skyddsrum är skyddade i väpnade konflikter. Därför är skyddsrum markerade med den internationella symbolen för civilt försvar.

Skyddsrum är till för att ge befolkningen ett fysiskt skydd i krig.

I Sverige finns drygt 65 000 skyddsrum med total cirka sju miljoner skyddsplatser. Dessa skyddsrum finns spridda i den vanliga bebyggelsen och används i fredstid av respektive fastighetsägare som helt vanliga lokaler.

Ansvar

Det är MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) som har uppdraget att genom kontroller se till så att beståndet av skyddsrum vårdas och hålls på en sådan nivå att skyddsförmågan inte försämras.

Det är respektive fastighetsägare som har underhållsansvaret och som ansvarar för att ställa i ordning skyddsrum

ifall regeringen fattar beslut om höjd beredskap. Detta ska göras inom två dygn.

Vid höjd beredskap

Om det råder höjd beredskap och du hör ett flyglarm ska du omedelbart bege dig till ett skyddsrum eller i nödfall ett annat skyddande utrymme som källare eller tunnel.

Du tillhör inget särskilt skyddsrum utan använder det som finns närmast. Det innebär att vem som helst kan söka skydd i vilket skyddsrum som helst. Du går helt enkelt till det som ligger närmast eftersom det inte är säkert att du befinner dig hemma när du behöver söka skydd.

Skyddsrumskarta

På msb.se/skyddsrum kan du klicka dig vidare till MSB:s skyddsrumskarta för att se närmaste skyddsrum. Här kan du också få svar på många av de vanligaste frågorna om skyddsrum.

Information och desinformation

Under en kris är efterfrågan på information särskilt stor. Tänk på att vara källkritisk och använd sunt förnuft på nätet!

För att skydda dig mot falsk information och fientlig propaganda, var kritisk och fråga dig följande:

- Är det fakta eller åsikter?
- Vad är syftet med informationen?
- Vem är avsändaren? Är källan trovärdig?
- Finns informationen någon annanstans?
- Är informationen ny eller gammal och varför finns den just nu?

Säkerhet på sociala media och nätet

När det gäller sociala media är det bra att tänka efter före. Sprid inte information vidare utan att först kontrollera fakta.

Genom att vara medveten om vilka risker som finns kan du undvika att utsätta både dig själv och andra för påverkanskampanjer eller bedrägeriförsök.

Det är inte säkert att alla är vem de utger sig för. I dag finns avancerade verktyg för att skapa fejkade AI-röster, bilder och videos. Verifiera att den du pratar med är den du tror och använd gärna kodord inom familjen.

- Lämna aldrig ut dina inloggningsuppgifter, lösenord eller Bank-ID.
- Var försiktig med länkar och nedladdningsbara filer.
- Acceptera inte vänförfrågningar från personer som du inte känner eller har träffat.
- Se över dina sekretessinställningar så att du delar information med rätt personer. Håll dina säkerhetsprogram på datorn uppdaterade.

- **Sök information**

– du kan motverka propaganda och falsk information bäst genom att vara påläst.

- **Tro inte på rykten**

– använd flera trovärdiga källor för att se om informationen stämmer.

- **Sprid inte rykten**

– verkar informationen inte trovärdig, sprid den inte vidare.

Kommunens trygghetsvårdars grunduppdrag är att vara en resurs i kommunens trygghets- och brottsförebyggande arbete.

De har även en viktig roll i händelse av kris, där de är en resurs för arbetet med det civila försvaret och den direkta krishanteringen.

Trygghetsvårdarna kan också första hjälpen och är utbildade i att göra en första insats vid t.ex. brand, trafikolyckor eller druckningstillbud.

Kontakt trygghetsvårdar

- Bil Söder 0733-41 10 18 (Lomma)
- Bil Norr 0733-41 10 17 (Bjärred)

Viktiga länkar och webbplatser

krisinformation.se	Samlad information från Sveriges myndigheter vid kriser. Finns även som app.
lilla.krisinformation.se	Information som vänder sig mot barn och unga.
msb.se	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Här finns bland annat Skyddsrumskartan och länk till foldern "Om krisen eller kriget kommer".
frivilligforsvaret.se	Sveriges frivilligförsvaret – stödjer samhället vid kriser, höjd beredskap och krig.
sverigesradio.se	Nyheter från Sveriges Radio. Lokala nyheter får du via: sverigesradio.se/malmohus , 102,0 Mhz.
svt.se	Nyheter från Sveriges Television. Här hittar du även svt.se/text-tv .
lomma.se/beredskap	Samlad information om Lomma kommuns beredskap.

VIKTIGA KONTAKTUPPGIFTER

- 112** Vid en nödsituation som kräver omedelbar hjälp av ambulans, brandkår eller polis.
sosalarm.se
- 113 13** För att lämna eller få information vid allvarliga olyckor och krissituationer.
11313.se
- 114 14** Alla polisärenden som inte handlar om pågående brott eller händelser.
polisen.se
- 1177** Sjukvårdsrådgivning, Vårdguiden Skåne
1177.se

Lomma kommuns trygghetsvärdar

Bil Söder 0733-41 10 18 (Lomma)

Bil Norr 0733-41 10 17 (Bjärred)

(kvällar och helger)

lomma.se/trygghetsvärdar

Kontaktcenter, Lomma kommun

040-641 10 00, info@lomma.se

(kontorstid, vardagar)

lomma.se/kontakt

Vid en kris öppnar kommunens krisväxel upp för att kunna ta emot en större mängd samtal:

040-641 11 11